

ЖИТТЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -

(Подане за описом святителя Філарета, архієпископа Чернігівського).

* * *

За часів царювання римського імператора Максиміана жив на Сході у місті Іліополі шляхетний і багатий чоловік, еллін за походженням, на ім'я Діоскор. Була у нього дочка Варвара, яку беріг він, "наче зіницю ока", адже вона була його єдиною дитиною. Дівчина вражала своєю красою, і не було у тому краї нікого, вродливішого за неї. Боячись, щоб вона не припала до вподоби людям, нижчим за походженням (їх вважав недостойними одружитися із своєю дочкою), Діоскор збудував башту, де для Варвари впорядкували розкішні палати; її оточували виховательки, які заміняли покійну матір, і багато рабинь.

З вікон башти Варвара насолоджувалася прекрасним краєвидом мальовничої місцевості. Вона не могла на милуватися красою неба, пишнотою лісів, загадковістю гір. Проміння сонця і світло місяця, численні зорі породжували в її свідомості різні запитання.

- Хто створив усю цю красу? - питала вона у своїх наставниць.

- Усе це створили наші боги, - чула вона у відповідь.

- Як це боги? - запитувала Варвара.

ЖИТТЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -

- Ті боги, яких шанує твій батько і тримає їх у своєму домі - золоті, срібні, дерев'яні. Вони створили все, що ти бачиш, і твій батько поклоняється їм.

Але не вірила цим словам розумна дівчина і так міркувала: «Боги, яких шанує батько, зроблені людськими руками. Як же ці боги можуть створити небесний простір і всю земну красу?».

Так роздумуючи, дедалі частіше придивлялася вона до природи і намагалась у навколишньому світі знайти відповідь на своє запитання: хто все створив? І ось одного разу її святу допитливість осяяла благодать небесна, очам її розуму відкрилося бачення Єдиного і Неосяжного Бога, Який премудро створив Небо і Землю. Власним розумом дійшла вона до такого міркування: «Може бути тільки Один Такий Бог, Який створив Небо і утвердив основи Землі, осяяв усю Землю сонячним світлом, прикрасив її різними рослинами. Лише Один може бути Такий Бог, Який все влаштував і над усім промишляє». Так отроковиця Варвара через творіння пізнала Творця, і виконалися на ній слова пророка Давида: «Навчився з усіх діл Твоїх, Господи, у творіннях рук Твоїх навчився». Від такого розуміння Творця запалав у її серці вогонь Божественної любові і прагнення знайти когось, хто б розповів про Таїни Святої Віри і наставив на шлях спасіння (адже батько її Діоскор строго-настроого не дозволяв нікому наблизитися до доньки, за винятком рабинь). Але сам Дух Святий невидимо повчав рабу Божу Варвару і відкривав їй корисні для душі істини. І жила отроковиця у башті, як самотній птах, помишляючи про возвишене, і не прив'язувалося серце її до земного, не любила вона ані золота, ані дорогоцінного каміння, що так приваблювало її ровесників. І про заміжжя ніколи не думала, але пройнята любов'ю до Бога, всією душею заглиблювалася тільки у думки про Нього.

Коли настав час виходити заміж, то багато юнаків, що чули про невимовну красу дівчини, просили у Діоскора руки його дочки. Одного разу зайшов Діоскор у башту Варвари і почав говорити їй про заміжжя, про різних прекрасних женихів, які бажають її руки. Але вона опиралася волі батька, оскільки дорожила дівоцтвом своїм, як найдорогоціннішим скарбом. Довго батько вмовляв доньку скоритися його волі, та вона вперто стояла на своєму: «Якщо ти не припиниш примушувати мене до заміжжя, то скоро ти перестанеш називати себе батьком, бо я позбавлю себе життя, і ти втрадиш єдину доньку».

Почувши таке, Діоскор вжахнувся і пішов від своєї доньки, не наважуючись далі про це з нею говорити. Незадовго спланував далеку подорож, сподіваючись, що Варвара скучатиме і після зустрічі на radoщах погодиться виконати його волю. Від'їжджаючи, Діоскор звелів, щоб у його саду збудували гарну лазню з двома вікнами на південь, а

ЖИТІЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -

рабиням наказав, щоби ті дозволили доньці виходити на прогулянку. Він сподівався, що спілкуючись з подругами, які радо виходять заміж, донька його й собі задумається над цим.

Коли Діоскор поїхав у далеку країну, Варвара, прогулюючись одного разу, познайомилася з християнами, які розповіли їй про Ісуса Христа. Вона дуже зраділа і хотіла дізнатися про Нього якнайбільше. Так Варвара почула про Божество Христа, про Його втілення, народження від Пречистої Діви, добровільні страждання і смерть, воскресіння і майбутню долю людства. Вислухавши це, свята діва загорілася бажанням охреститися. На той час у місцевість випадково прибув пресвітер під виглядом купця. Дізнавшись про нього, Варвара запросила його до себе, він посвятив її у Таїну віри і охрестив. Відтоді Варвара присвятила своє життя Богові, дні і ночі проводила у постійній молитві.

А в саду увесь час будувалася лазня за розпорядженням батька перед від'їздом. Одного разу пішла Варвара подивитися на споруду і, побачивши два вікна, попросила зробити й третє: мовляв, буде світліше у приміщенні (насправді захотіла вона, щоби ці три вікна були символом Пресвятої Тройці). Робітники спочатку не хотіли чинити всупереч волі Діоскора, але згодом Варвара їх умовила, пообіцявши взяти всю провину перед батьком на себе. Поблизу цієї лазні було джерело, оточене мармуровою огорожею. Ось одного разу свята прогулювалася поблизу цього джерела і намалювала на огорожі пальцем знак хреста. Накреслене перстом чистої діви залишилося на огорожі, немов би вкарбоване залізом, поряд також на камені відбився слід Варвари, з якого забило джерело, що стало цілющим для усіх, хто з вірою приходив до нього. Все це збереглося неушкодженим до часів святого Симеона Метафраста, який Іоану Дамаскіну оповідав страждання святої Варвари і говорив таке: «Навіть донині існує те джерело, що лікує хвороби христорубивих людей так, що якби хтось захотів прирівняти його до хвиль Йорданських чи до Овечої купальні, чи до Силоамського джерела, то не погрішив би проти правди, оскільки в тому джерелі діє сила Христова, яка творить багато чудес».

Прогулюючись одного разу кімнатою свого батька, свята побачила на почесному місці ідола і жажнулася від того, як сильно помиляються ідолослужителі. Вона плюнула на ідола і сказала:

- Нехай стануть подібними до вас усі, хто вам служить і просить допомоги у вас, бездушних... - І, сказавши це, повернулася до своєї кімнати у башті, щоб продовжити молитву.

ЖИТІЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -

Незабаром повернувся батько. Коли він після подорожі оглянув маєток, то помітив, що у новозведеній лазні замість двох вікон, як він хотів, зробили три. Почав лаяти робітників, та вони сказали, що так попросила зробити його дочка. Діоскор покликав Варвару, щоб з'ясувати, для чого вона про це просила. Свята сказала, що краще три, аніж два.

- Ти, батьку, наказав зробити два вікна в ознаменування двох світил - сонця і місяця, щоб вони світили у лазню, я ж просила зробити третє вікно, щоб зобразити Троїчне Світло, оскільки існує три вікна неприступного, невидимого, незаходимого і немеркнучого світла, яке осяває кожну людину, що приходить на світ.

Діоскор ще не розумів, про що говорить його донька, а тому відвів її вбік, до огорожі, на якій було намальовано хрест (щоправда, Діоскор його ще не помітив), і запитав:

- Як може світло з трьох вікон осявати кожну людину?

Свята ж відповіла йому:

- Послухай, батьку, і зрозумій, про що я говорю. Три іпостасі у Тройці єдиного Бога, Який живе у світлі неприступному, осявають і оживляють усяке створіння: це Отець, Син і Дух Святий. Тому і просила я влаштувати три вікна, щоб таким чином прославити Пресвяту Тройцю.

Потім показала Варвара зображення хреста на мармуровій огорожі і сказала:

- Ось я відтворила знамення Сина Божого, Який прийшов спасти світ, втілювався від Духа Святого і Пречистої Діви Марії і добровільно постраждав на такому ж хресті, як зображено, адже він може відігнати бісівські сили.

ЖИТТЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -

Вислухавши це і багато іншого про Таїни християнської віри, жорстокосердний батько дуже розлютився. Він схопив меч і хотів відрубати дочці голову, але та почала втікати. Діоскор побіг наздогін і вже мало не впіймав своєї дитини, бо на її шляху була велика скеля. Свята звернулася з щирою молитвою до Бога, бо тільки в Ньому бачила свій порятунок. І сталося чудо: скеля розступилася, і Варвара змогла заховатися (подібно до Фекли, яка, втікаючи від безсоромних людей, порятувалась у такий спосіб). Діоскор же будь-що хотів знайти дочку і тому пішов вздовж гори. Він помітив двох пастухів, що пасли свою отару, а ті побачили святу, що побігла на гору і сховалась у печері. Підійшовши, Діоскор запитав, чи не бачили вони дівчину. Один сказав, що не бачив, а інший мовчки вказав місце схову. Цього пастуха у той же час спіткала кара Божа: він перетворився на кам'яний стовп, а отара його - на сарану...

Знайшовши доньку свою у печері, батько вивів її і почав сильно бити. Він топтав її ногами, тягнув по землі за волосся додому, де зачинив у темній комірці, поставивши на дверях печатку, і морив голодом. Сам пішов до правителя того краю Мартіана і розповів, що дочка його Варвара відреклася від богів, стала вірити у Розіп'ятого, і просив допомогти, аби повернути доньку до батьківської віри, а потім додав:

- Я зрікаюся її, бо вона зреклася моїх богів. Якщо вона знову не навернеться і не вклониться їм разом зі мною, то вона не буде мені донькою, а я не буду її батьком. Ти ж, правителю, маючи владу, катуй її, скільки дозволяє твоя влада.

Правитель, побачивши дивну красу дівчини і неземну вроду, почав умовляти її, щоб не цуралася древніх батьківських законів і не опиралася батьківській волі, адже від батька отримає вона спадок. Розумна дівчина розкрила перед ним усі недоліки і мізерність рукотворних божків, сповідувала і прославляла Ісуса Христа, говорячи, що відрікається від суєти мирської, шукаючи тільки небесних утіх.

Ігемон продовжував переконувати її, щоб не безчестила роду свого і не губила квіту юності своєї. Нарешті сказав він їй:

- Будь же сама милосердною до себе, прекрасна дівчино. Погодься принести разом з нами жертви богам, бо коли ти не вчиниш так, я буду змушений піддати твоє прекрасне тіло катуванням.

ЖИТІЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -

Свята ж діва відповіла йому:

- Я постійно приношу хвалу і жертву моєму Богові і хочу стати жертвою Йому, тому що Він один є Богом істинним, Який створив Небо і Землю, і все, що в них. Твої ж боги бездушні та нікчемні, вони нічого не створили, а самі створені руками людськими, як говорив пророк: «Ідоли язичницькі - срібло і золото, справа рук людських... Господь є Творцем Неба».

Почувши такі слова Варвари, розгнівався правитель і відразу наказав її оголити. І коли постала вона нагою перед очима всіх, хто безсоромно дивився на її непорочне тіло, це було для неї болючішим за рани. Після цього за наказом мучителя святу били воловими жилами впродовж кількох годин, так що земля навкруги була залита її кров'ю... Тоді стали гострими черепками і цупкою волосяною тканиною розтирати її рани, щоб посилити страждання. Однак ніщо не могло похитнути твердої віри отроковиці, оскільки віра її стояла на наріжному камені - Господеві Ісусі Христі, заради якого їй було солодко терпіти найтяжчі муки. Далі ігемон наказав відвести діву до в'язниці, поки він придумав нові катування.

Тяжко зранену, ледь живу кинуту було Варвару у в'язницю, і там зі сльозами молилася вона возлюбленому своєму Жениху Христу, щоб Той не покинув її у тяжку годину страждань, зверталася до Нього словами псалмоспівця Давида: «Не покидай мене, Господи Боже мій! Не відступи від мене, прийди на допомогу мені!». І ось опівночі під час її молитви засяяло у темниці яскраве світло. І жах та радість відчула свята у своєму серці, коли побачила Нетлінного Жениха, Який наближався до неї... Постав перед нею Славі Сам Цар Слави, Господь і сказав: «Дерзай, невісто Моя, і не бійся нічого, Я з тобою. На полегшення страждань твоїх Я приготував тобі винагороду за них у небесній оселі, щоби невдовзі ти насолодилася вічними благами у Царстві Моєму».

Почувши такі слова Господа, серце Варвари, наче річка, розливалось любов'ю до Нього. Ісус зцілив усі її рани, так що не залишилося навіть сліду від них на її тілі. І відчула себе свята Варвара у темниці, наче на небесах, виповнилася ангельською любов'ю до Бога, славословила Його всім серцем і устами і дякувала, що відвідав її у стражданнях.

Жила у тій місцевості одна віруюча жінка на ім'я Юліанія, яка, відколи Варвару схопили, постійно спостерігала за святою, була свідком її страждань. Коли ж Христос зцілив рани мучениці, то Юліанія сама вирішила прийняти вінець мучеництва і почала до цього

ЖИТІЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -

готуватися. Вона молила Господа, щоб їй було послане терпіння у муках. І наступного дня, коли Варвару повели знову на суд і тортури, Юліанія рушила слідом за нею.

Коли Варвара постала перед ігеконом цілком здоровою, без жодного сліду від ран, і сяjala ще яснішою красою, всі присутні були вражені. І сказав їй тоді ігемон:

- Ти бачиш, як піклуються про тебе наші боги! Це вони тебе зцілили. Будь же їм вдячною за це, вклонися і зроби жертвоприношення.

Свята ж відповіла йому:

- Як ти можеш говорити, правителю, що боги твої мене зцілили, коли вони самі сліпі, німі й бездиханні! Вони не можуть ані сліпим дати прозріння, ані німим мову; не здатні зціляти хворих, воскрешати померлих. Хіба могли вони мене зцілити? Як же я буду їм поклонятися? Мене зцілив Господь і Бог мій Ісус Христос, Який лікує усякі хвороби і повертає життя мертвим. Йому Одному я вклоняюся і себе у жертву приношу; Йому, Кого ти не можеш бачити своїм осліпленим розумом, оскільки недостойний Його.

Ті слова святої дуже розлютили правителя. Він наказав повісити святу Варвару на дереві і стругати її тіло залізом, а ребра обпалювати вогнем свічок і бити її молотом по голові. Але мужньо переносила Варвара усі ці муки, бо зміцнювала її Божа сила.

Поміж народом, що за усім цим спостерігав, стояла Юліанія і гірко плакала, дивлячись, які жорстокі муки терпить молода дівчина. Вона не могла спокійно на це дивитися і, возвисивши голос серед народу, почала докоряти правителю за звірячі знущання над отроковицею, а також хулити язичницьких ідолів. Коли ж її схопили і запитали, якої вона віри, Юліанія назвала себе християнкою. Тоді правитель звелів піддати її таким же катуванням, як і святу Варвару. Її повісили поряд з Варварою і також стругали тіло залізом. А свята великомучениця Варвара, звівши очі свої до неба, возносила молитву Богам:

- Боже, Ти бачиш серця людські і знаєш, що прагну я заповіді Твої виконувати, всю себе я

ЖИТІЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -

віддала під всесильну десницю Твою. Ти ж, Господи, не покинь мене і милостливим оком Твоїм зглянься на мене і на рабу Твою Юліанію, що разом зі мною страждає, обох нас укріпи й утверди для звершення нашого подвигу, бо хоч і бадьорий наш дух, та тіло немічне.

І на таку молитву святої Господь невидимо відгукнувся, подаючи допомогу мученицям у терпіннях.

Після того мучитель звелів обом дівчатам відрізати груди, і у ще більших стражданнях свята знову звернулася з молитвою до Лікаря і Зцілителя:

- Не відверни лица Твого від нас, Христе, і Духа Твого Святого не віднімай від нас; воздай нам, Господи, радістю спасіння і Духом Владичним утверди нас у любові Твоїй!

Згодом тиран звелів відвести святу Юліанію у темницю, а Варвару наказав водити містом для ще більшого посоромлення. Свята діва Варвара, вкриваючись соромом, як єдиною своєю одежею, звернулася до возлюбленого Жениха свого Христа Господа, волаючи до Нього:

- Ти, що одягаєш небо хмарами і землю наповнюєш, о Царю, зроби невидимою мою наготу і прикрий тіло моє перед очима нечестивими, щоб до кінця не насміялися вони над рабою Твоюю.

І тоді Господь Бог, Який з усіма своїми ангелами споглядав з висоти за подвигом мучениці, послав Свого ангела, щоб той укрит світлосяйною одежею її наготу. І не могли тоді більше нечестивці бачити її, і була повернута мучениця мучителеві. Після неї і святу Юліанію водили містом нагою. Нарешті мучитель, побачивши, що ніщо не може змусити святих дівиць вклонитися ідолам, засудив їх обох на відсічення мечем.

Батько ж святої Варвари, кам'яносердний Діоскор, дійшов до такої бісівської жорстокості, що не тільки не пожалів своєї доньки, а й сам захотів бути її катом. Тримаючи в одній руці меча, а іншою, схопивши святу, він потягнув свою дитину на місце

ЖИТІЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -

страти, що знаходилося за містом на одній з гір. Інший воїн повів туди Юліанію. І коли вони йшли, свята Варвара молилася до Бога:

- Безначальний Господи, Який розпростер Небо, наче покров над Землею, і Землю на водах заснував, Ти осяваєш сонячним світлом і добрих, і злих, проливаєш дощ на праведних і грішних, почуй мене, бо молюся до Тебе, почуй, о Царю, і даруй благодать Твою кожній людині, яка згадувати мене і мої страждання. Хай не наблизиться до неї жодна хвороба несподівана: Ти знаєш, Господи, що ми - плоть і кров, і творіння пречистих рук Твоїх...

І ось, коли молилася вона, почувся Голос з Небес, Який кликав Варвару і Юліанію у Небесні оселі і обіцяв виконати це прохання...

І йшли на смерть обидві мучениці, Варвара і Юліанія, з радістю великою, бажаючи швидше звільнитися від тіла і вознестися до Господа.

Прийшовши до призначеного місця, агниця Варвара схилила голову свою під меч, і була відсічена голова рукою немилосердного батька, так що збулося Писання: «І батько віддасть на смерть дитя своє».

А святу Юліанію умертвив мечем інший воїн, і вона до кінця здійснювала свій подвиг, і душі їхні прийняв Господь у Небесні Свої оселі.

На Діоскора ж і правителя Мартіана зійшла миттево Божа кара. Блискавка вразила одного у той час, як він спускався з гори, а іншого - коли сидів у домі своєму; і спалила їх, що навіть пороху не залишилося...

У тому місті жив один благочестивий чоловік, який, взявши тіла святих мучениць, поховав їх з усіма почестями і збудував над ними церкву, в якій почало відбуватися багато чудес і зцілень за молитвами святих, благодаттю Отця і Сина, і Святого Духа, Єдиного у Тройці Бога, Йому ж слава на віки віків. Амінь.

ЖИТІЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -

(Підготував Тарас ЛЕХМАН).

ЖИТІЄ СВЯТОЇ ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ

Написав admin2

Вівторок, 19 червня 2018, 21:29 -
